

Загальний аналіз співвідношення інституту представництва та посередництва показує, що основні відмінності полягають у тому, від чийого імені здійснюються дії, характер таких дій (вони мають юридичну значимість, чи є суто фактичними діями), а також у галузевій належності відносин та складі їх учасників. Саме ці критерії дозволяють точніше кваліфікувати вказані вище види відносин та кваліфікувати їх сутність. Адже представництво, передбачаючи оформлення не тільки цивільно-правових відносин, є полі галузевим інститутом і точне розуміння його сутності потрібне для правильної кваліфікації та оформлення відносин між учасниками.

Література

1. Цивільний кодекс України: законодавство зі змінами та допов. станом на 1 жовтня 2010 р. – К.: Вид. Паливода А.В., 2012. – 378 с.
2. Невзгодина Е.Л. Представительство по советскому гражданскому праву / Е.Л. Невзгодина. – Томск: Изд-во Томск. Ун-та, 1980. – 156с.
3. Цюра В.В. Представництво та посередництво як способи виникнення і здійснення цивільних прав: аспекти взаємодії / В.В. Цюра // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 3. – Ст.42-47.
4. Андреева Л. Торговопосередничество: понятие и правовые формы осуществления / Л. Андреева // Российская юстиция. – 1994. – №7. – С.15-16.
5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. / Н.С.Кузнецова, І.О.Дзера, В.М.Коссака та ін.; за відп. ред. О.В. Дзери, Н.С.Кузнецової, В.В.Луця. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – Т.І. – 836 с.

УДК 341.9 (043.2)

Руденко О.Ю.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник Білоусов В.М., старший викладач

ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІМУНІТЕТУ

Ще у минулому столітті законодавство і практика держав світу в зовнішньоекономічних відносинах ґрунтувалася на принципі абсолют-

ного імунітету. Однак наразі більшість держав роблять винятки у випадках, коли іноземна держава є суб'єктом цивільно-правового обігу. Питання обмеження принципу державного імунітету є актуальним і для України.

Практика виявила низку негативних наслідків застосування державного імунітету: іноземні приватні особи уникали вступу у правовідносини із державою та юридичними особами публічного права внаслідок складності (а подекуди – неможливості) притягнення їх до відповідальності, що, звичайно, позбавляло іноземних приватних осіб гарантій судового захисту своїх прав. В результаті постало питання щодо обсягу і сфери застосування державного імунітету та можливості його обмеження. [1]

Теорія функціонального імунітету, яка поширена нині у більшості держав, на думку багатьох учених, які представляють науку міжнародного приватного права (М. М. Богуславський, І. О. Хлестова, В.М. Шумілов та інші), полягає у тому, що іноземна держава користується імунітетом тільки тоді, коли вона діє як суверен (вчиняє дії *jure imperii*). Якщо іноземна держава вчиняє дії комерційного характеру: укладає зовнішньоторговельні угоди, концесійні, кредитні та інші договори, експлуатує торговельний флот (дії *jure gestionis*), вона не користується імунітетом. Тобто, якщо держава вважає себе торговцем, приватною особою, до неї можуть пред'являтися позови, а на її власність поширюватися примусові заходи, а юридичні й фізичні особи, які вступають у відносини, в яких дії держави є діями *jure gestionis* (правовідносини комерційного характеру), не можуть бути позбавлені правового захисту.

Теорію обмеженого імунітету держави закріплюють Європейська конвенція 1972 р., та Конвенція ООН 2004 р. У багатьох державах таких як США, Великобританія, Канада, Пакистан, ПАР, Сінгапур, Австралія, вже прийняті спеціальні закони, в яких містяться норми про імунітет держави та її майна.

Теорію обмеженого імунітету застосовують у своїй практиці суди Австрії, Франції, Італії, Швейцарії, Бельгії, Греції, Данії, Норвегії, Фінляндії, ФРН.

Україна також продовжує відступати від засад концепції абсолютно-го імунітету держави. Свідченням цьому є ряд прийнятих законодавчих актів. Наприклад, Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" 1991 р., яким було визнано, що Україна у зовнішньоеко-

номічній діяльності, а також інші держави, які беруть участь у господарській діяльності на території України, діють як юридичні особи згідно з принципами рівності перед законом всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, в тому числі держави, при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності (ст. 2; ст. 3). Тому не випадково у ч. 1 ст. 79 Закону про МПРП та у ч. 1 ст. 413 ЦПК України відносно юрисдикційного імунітету іноземної держави зроблено стандартне застереження: "якщо інше не передбачено міжнародним договором України або законом України". [2; с.311]; Закон України "Про угоди про розподіл продукції" встановлено, що на вимогу іноземного інвестора (інвесторів) держава має право відмовитися від імунітету в угоді про розподіл продукції. Така відмова поширюється на всі судові рішення, рішення міжнародних комерційних арбітражів, рішення у провадженнях щодо попереднього забезпечення позову, а також виконання рішень судових і арбітражних органів (ст. 32). Наразі діє також Указ Президента України "Про порядок здійснення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України". Відповідно до редакції від 3 березня 2011 р цей нормативний акт у визначає позов до України як позов (скаргу, звернення) до України як до держави, до Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, пред'явленій іноземним суб'єктом у закордонному юрисдикційному органі. У 2003 р. КМ України було прийнято Розпорядження "Про затвердження заходів щодо усунення можливостей подання до України позовів у закордонні юрисдикційні органи та підвищення ефективності захисту прав та інтересів України під час розгляду справ у цих органах". Передбачалося розробити проект закону про відмову від імунітету України, який, по-перше, врегулював би питання відмови від імунітету України та, по-друге, визначив коло суб'єктів, які можуть здійснювати таку відмову від імені України. [1]

Таким чином, в Україні відбувається перехід на позиції функціонального імунітету. Однак, враховуючи кардинальні зміни, що відбулися у суспільстві та ідеології, зокрема, наша держава має потребу у спеціальному законі про імунітет. У вирішенні даного питання доцільно звернутись до міжнародних договорів, в яких Україна, на жаль, поки що не приймає участі.

Література

1. "Міжнародне приватне право" – Довгерт А.С. Інтернет – ресурс http://pidruchniki.ws/1387112648041/pravo/uchast_derzhavi_yuridichnih_о_sib_publichnogo_prava_privatnopravovih_vidnosinah_inozemnim_elementom
2. Фединак Г.С, "Міжнародне приватне право" : [підруч.]. – [5-те вид., переробл. і допов.]. – К.: Атіка, 2012. – 532 с.
3. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність", від 16.04.1991, № 959-ХІІ//Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

УДК 347.23:347.211(043.2)

Самборська А.Г.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Людина за своєю природою прагне до найбільше повного задоволення своїх матеріальних і духовних потреб, своєї безпеки. І чим більше задовольняються ці потреби, тим щасливішою вона себе відчуває.

Сьогодні як державні діячі, так і прості громадяни все частіше приходять до розуміння того, що першоосновою економічного і культурного розвитку суспільства є результати інтелектуальної діяльності людини – науково-технічної і художньої творчості. Тому держава, що прагне до лідерства, повинна забезпечувати своїм громадянам максимально сприятливі умови для творчої роботи і відповідний захист їх прав.

Інтелектуальна власність в широкому розумінні означає закріплені законом права на результати інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній областях. Це творча діяльність. А творчість – це цілеспрямована розумова робота людини, результатом якої є щось якісно нове, що відрізняється неповторністю, оригінальністю, унікальністю. [5; с. 158]

Під інтелектуальною власністю треба розуміти не результат інтелектуальної діяльності людини, як такий, а право на цей результат. На